

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้
เรื่อง อิสรญาณภายิต

คำสั่ง จงเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกา x ลงในกระดาษคำตอบ

๑. กลอนเพลงยาวขึ้นต้นด้วยวรรคใด

๑. วรรคศดับ

๒. วรรครีบ

๓. วรรครอง

๔. วรรคส่ง

๒. จุดมุ่งหมายสำคัญของอิสรญาณภายิต คือข้อใด

๑. เสียคติประชดประชันผู้อื่น

๒. ดำเนินพฤติกรรมของผู้ที่กระทำผิดต่อผู้อื่น

๓. บันทึกประวัติศาสตร์ความขัดแย้งของบุคคลในสมัยหนึ่ง

๔. สอนเตือนใจให้ฉุกคิดก่อนทำสิ่งใด และการปฏิบัติต่อผู้อื่น

๓. “อย่านอนเปล่าอากระจกยกออกมา ส่องคูน้ำเสียทีหนึ่งแล้วจึงนอน”

คำกลอนข้างต้นมีความหมายอย่างไร

๑. สอนให้ดูแลหน้าตาตนเองให้สะอาดสะอ้านงดงามตลอดเวลา

๒. สอนให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แม้เวลาจะนอนก็สามารถดูแลตนเองได้

๓. เปรียบเทียบว่าเราควรสำรวจจิตใจตนเองอยู่เป็นนิจว่าคิดดี ใฝ่ดีอยู่หรือเปล่า

๔. เปรียบเทียบว่าให้สำนึกตนเองอยู่เสมอว่าเกิดในตระกูลสูงหรือต่ำ

๔. “ล้องแห่ก็ได้ใจกล้ากล้า แต่อย่าชักเขื่องเข้าเบื้องหาง

ต้องว่องไวในทำนองคล่องท่าทาง คบหัวผางเดียวม้วนจึงควรล้อ”

คำกลอนข้างต้นเตือนใจเกี่ยวกับเรื่องใด

๑. การล้อเลียนกับสิ่งที่เป็นอันตราย เช่น งูเห่า

๒. ประเมินกำลังของศัตรูโดยเฉพาะผู้ที่มิอำนาจก่อนที่เราคิดจะต่อสู้ด้วย

๓. การวางตัวของผู้น้อยต่อผู้ใหญ่

๔. การประกอบอาชีพที่เป็นอันตราย

๕. “แต่ไม้ไผ่อันหนึ่งต้นอันหนึ่งแขวะ สีเหยะแหะดอกตะบันเป็นคว้นฉิว

ช้างถีบอย่าว่าเล่นกระเด็นปลิว แรงหรือหิวชังใจจูสู้ช้าง”

คำกลอนข้างต้นสอนแก่คิดเรื่องใด

๑. อย่าเย่อหยิ่ง

๒. อย่าประมาท

๓. อย่าอวดดี

๔. อย่าเกียจคร้าน

๖. “สำหรับคนเจ้าจิตจริตเขลา ด้วยมัวเมาโมห่มากในชากผี
 ต้องหาม้ามโนมัยใหญ่ยวรี สำหรับขี้เป็นมัวอาชาไชย”
 คำที่พิมพ์ตัวหนาเปรียบเทียบกับแทนสิ่งใด
๑. ขำรับใช้ที่มีความสามารถ
 ๒. สัตว์พาหนะที่รู้ใจของเจ้าของ
 ๓. สามีที่มีความรับผิดชอบครอบครัว
 ๔. ใจที่รู้เท่าทันกิเลส
๗. “เห็นคตหลักปักขวางหนทางอยู่ พิเคราะห์ดูควรทิ้งแล้วจึงถอน
 เห็นเต็มตาแล้วอย่าอยากทำปากบอน ตรองเสียก่อนจึงค่อยทำกรรมทั้งมวล”
 คำกลอนข้างต้นสอนเกี่ยวกับเรื่องใด
๑. ให้รู้จักทำความสะอาดหนทางสัญจรให้เรียบร้อย
 ๒. ให้กล้าหาญที่จะต่อสู้กับผู้ขัดขวางการทำงาน
 ๓. ให้พิจารณาว่าควรจะทำอย่างไร โดยไม่มีความผิดหรือไม่
 ๔. ให้รู้จักคิดใคร่ครวญ ไตร่ตรองก่อนที่จะพูดหรือทำสิ่งใด
๘. “เพชรอย่างดีมีค่าราคายิ่ง ส่งให้ถึงจะรู้ค่าราคาหรือ
 ต่อผู้ใดมีปัญหาจึงหาหรือ ให้เขาลือเลียวว่าขายนี้ขายเพชร”
 คำกลอนข้างต้นสอนเกี่ยวกับเรื่องใด
๑. การค้าขายเพชรควรขายให้กับผู้มีฐานะพอจะซื้อได้
 ๒. คนที่มีปัญหาเท่านั้นจึงจะไม่ถูกหลอกลวงนำเพชรราคาคำมาขาย
 ๓. ควรปรึกษา หรือให้ความเห็นที่มีประโยชน์แก่ผู้มีปัญหาเท่านั้น
 ๔. ควรขายสินค้าที่มีคุณภาพให้กับคนที่มีปัญหา
๙. คำกลอนในข้อใดไม่มีน้ำเสียงประชดประชันผู้มีอำนาจในสังคม
๑. ของสิ่งใดเจ้าว่างามต้องตามเจ้า
 ๒. เดินตามรอยผู้ใหญ่หมาไม่กัด
 ๓. ค่อยดำเนินตามได้ผู้ไปหน้า
 ๔. พ่อแม่เลี้ยงปิดปากเป็นกกกอก
๑๐. คำในข้อใดมีความหมายว่า ผู้เฒ่าผู้แก่ที่ถือไม่เท่า
๑. ผีเรือน
 ๒. คนสามขา
 ๓. ชายขาวเปลือก
 ๔. งูเห่า

ใบงานที่ ๑

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำอ่านและความหมายของคำจากบทเรียนเรื่อง “อิศรญาณภายิด” โดยค้นหาจากพจนานุกรมและตอบกัด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๑. โหม้	คนที่ไม่ได้เรื่องแก้ไขยาก
๒. แวะะ	คนแก่ที่ถือไม้เท้า
๓. ทำเลียบ	วัวตัวผู้
๔. คนสามขา	พุดจาทะโถม
๕. คนโหยกหยก	ไม้ไผ่เจาะรู
๖. กิดคำนวน	บ้ายอ
๗. วัวมอ	คำโบราณ
๘. ตะบัน	โมโหความลุ่มหลง
๙. ดำนาน	กิดไคร่ครวญ
๑๐ บ้ายี้	ทิ่มหรือแทงกดลงไป

เฉลยใบงาน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำกิจกรรม “จำนวนชวนคิด” โดยเติมจำนวนลงในช่องว่างให้เหมาะสม

ผู้ใหญ่นุญดีเป็นผู้ใหญ่บ้านที่ผู้คนต่างให้ความนับถือ ท่านมีคำสอนมากมายที่จะช่วยคลี่คลายปัญหาให้กับลูกบ้าน

ให้นักเรียนเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเลือกจำนวนที่เหมาะสมกับคำสอนลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ฆ่าควายอย่าเสียควายพริก
วานรได้แก้ว

น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
ปลั่งปากเสียดปลั่งตีนตกต้นไม้

หน้าแล้งปีนี้เราคงต้องแบ่งน้ำในสระของหมู่บ้านให้หมู่บ้านใกล้เคียงใช้ด้วยเพราะปีที่แล้วเขาก็แบ่งน้ำในหมู่บ้านเราใช้ อยู่ใกล้กันแค่นี้ก็ต้องพึ่งพาอาศัยกันเหมือนวานรได้แก้ว มีอะไรก็ช่วยๆ กันไป

ถ้าพวกเราไม่รู้จักรักษาป่าไม้ก็เหมือนกับ น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า ที่ไม่รู้คุณค่าในของที่ดินมีอยู่ ตัวอย่างบรรพบุรุษของเราสิ ช่วยกันอนุรักษ์ป่า จนพวกเราได้ใช้ในปัจจุบัน

งานบุญสงกรานต์ปีนี้เราควรจะทำอย่างยิ่งใหญ่ ข้าวปลาอาหารของทำบุญก็ควรซื้อหามาให้เต็มที่ ฆ่าควายอย่าเสียควายพริก

ก่อนจะพูดอะไรต้องคิดให้รอบคอบเดี๋ยวจะเข้าทำนองที่ว่า ปลั่งปากเสียดปลั่งตีนตกต้นไม้ มันจะสร้างความเดือดร้อนให้กับตัวคนพูด